

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-її пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Десятилітє „нової ери“.

XII.

Хиткість Романчука, яка проявила ся вже на осінній соймовій сесії 1892. р. і в «Дьл-ї» в статях «по соймі», казала додумувати ся, що заносить ся на новий зворот. Се заповідав уже перед весною 1894. р. Телішевський в приватних розмовах, коли руский клуб в радї державній (головою був Романчук) в грудні 1893. р. не хотїв прилучити ся до ческої опозиції в часї коаліційного міністерства, а ухвалив вести політику вільної руки. Приїхавши зі Львова на лютову сесию, заповідав Телішевський: «Се буде велика акция, що злучить під прапсром народовців всіх Русинів і поставить їх на міцній основі, а москвофільство буде знищене». Небавом все виявило ся.

Саме тоді, коли в бюджетовій комісії (Романчук був членом її) вели ся розправи над справами вельми важними для Русинів, виїхав Романчук до Львова і в порозуміню з Рожанковским, Королем, Окуневским і Телішевским скликав зїзд мужів довірія (народовців, москвофілів і радикалів, запрошено більш 300, прибула одна третина) на 19. марця 1894. Запрошеним розіслано «Проект спільної основи задля сконсолідованя Русинів в Галичині». Була се лихогої памяти консолідація, про яку ми свого часу подали ширшу розвідку в нашій часописи п. з. Шість літ консолідації і задля того тут не будемо ширше над сею справою розводити ся, а лише згадаємо, що сей зїзд мав бути дипломатичним, ма-

скованим відворотом Романчука від політики т. зв. «нової ери» до спілки з москвофілами. Нагадаємо тут також, що між «мужами довірія» були не лише такі як др. Денис Кулачковский et comp., але навіть Марков! Плоди і наслідки консолідації обговорені нами в згаданій виспие розвідці, а 6-літня консолідація закінчила ся розваленєм голов академічної молодїжи.

Перед самою бюджетовою розправою в перших днях цвітня 1894. р. домагали ся члени руского клубу від голови скликаня засіданя, щоби обговорити справи, які мають бути піднесені в розправі. Однак Романчук не скликавав засіданя, а радив, щоби клуб розійшов ся, позаяк на его думку можлива для Русинів лише відпорна (себ-то опозиційна) політика, а на иньшу він не згоджує ся, а опісля заявив 6. цвітня 1894. р., що уважає себе «стоячим поза руским клубом». Тим способом Романчук, не вспівши розбити клубу, котрому дораджував розійти ся, виступив з него.

Задля одобреня сего нового звороту в політиці скликав Романчук ще 3-го мая 1894. р. збори «Народної Ради», на котрих почав доказувати, що опозиція у Русинів датує ся ще з часів Маркіяна Шашкевича, далше, що успіхи в 1883. р. (паралельки в Перемишлі, промову руску маршалка при відкритю і замкненю сойму і одного члена-Русина в виділі кр. осягнуто опозицією (хоч др. Антоневиц доказав, що се було наслідком «угоди» з гр. Потоцким (яку робив таки і Романчук). Хоч вже тоді Русини осягнули товариство «Дністер», з рускі взірцеві школи, рускі паралельки в Коломиї, а підготовлено такі-ж і в Чернівцях, хоч іменовано по одним Русині членами

Ради шк. кр. у Львові і в Чернівцях, хоч основано руску катедру історії у Львові і як-раз тоді іменовано проф. Грушевского, хоч Наук. товариство ім. Шевченка одержало друк всіх шкільних книжок, а в школах і урядах заведено фонетичну правопись і т. и., хоч з другого боку сам Романчук констатував на зборах, що «частина старорускої партії ділає деструктивно і спиняє розвиток рускої справи, а в москвофільських товариствах і інститутах існує давне ворогованє супроти народовців», предложив до ухвали, що треба «відпорним становищем зазначувати недоволенє Русинів». Збори ухвалили вести «принципіяльну» політику, похвалили виступленє Романчука з клубу руского і ухвалили лише тих уважати речниками народноруского сторонництва, що іти-муть за Романчуком.

Ціль консолідації, навязаної 24. марця 1894. і зборів «Народної Ради» з 3-го мая 1894. була та, щоби окупити собі прихильність москвофілів і піддержати свою популярність, захитану наслідком москвофільської агітації вічевої і днєвникарської, за ціну проголошеня т. зв. принципіальної а в дійсности опозиційної політики вкупі з москвофілами, політики негативної, бо лише відпорної, в формі зазначуваня недоволеня, замість дотеперішної реальної політики поступенного здобуваня всяких придбань, важних для економічного і культурного розвитку руского народу.

З тої хвилі розділив ся табор Русинів-народовців на дві частини, одні пішли за Романчуком на дорогу консолідації з москвофілами (бо радикали хоч були на консолідаційнім зїзді 24. марця 1894. відцу-

Василь Сильвестер Пачовський.

З пісень болю.

Ігра життя.

Ноктурн

присєв. Людкевичови Остапові.

Ніч. У горах ходять мари,
А на небі чорні хмари,
Я блукаю сам — без пари,
Я блукаю серед дум.
Кличу — відгомін лунає.
Чи лихий відповідає?
Чи то хмара чорна грає?
Чи то чути вітру шум?

— «Буря страсти проминула —
Мрія щастя вже заснула,
Чи весна моя минула,
Чи ще дасть що гідного?!»
Задрожало серце в груди.
Бо так темно, глухо всюди,
Щось віщує без облуди,
З реготом: ого-ого!

— «Ні, я мушу достремити.
Прецінь ще зачне зоріти
І мої посядуть цвітні —
Зелєнь блисне знід снігу!»

Хоч не вслухую ся в глушу,
Чую регіт; чути мушу
Глум, що прошиває душу, —
Хто се виє: гу-гу-гу!

— «Віри вся роса цілюща,
Всохла, — в серці дика пуца.
Ціль життя: борба прагнуща
Щастя, — тут його вага!...»
В грудях жаль, зневіри туга, —
Сунеть ся з під ніг яруга;
З неї роззява наруга
Того «щось»: ага-ага!

— «Як боротись чесно буду,
Не боюсь, — своє здобуду
Й там, де нагорода труду, —
Там пронаде ніч глуха!...»
Через верх пролялась мука:
Серцем тріснула розпука —
Безнадійности гадюка
Знов там свище: ха-ха-ха!

Ніч. Все далше ходять мари,
А на небі чорні хмари.
Грудь розбили всі удари —
Щож мені осталося? — Сум.
Я замовк. Ніхто не знає,
Що все ще підповідає, —
Чи то хмара чорна грає,
Чи то чути вітру шум.

Тихіська ніч. Горить вібло небесне,
Від зьвізд, що пирскають онтам.
Столиця в тьмі. Деся світло перехрестне
Ще блимає широким улицям,
Я йду до дому, одинокий, сам.

Лице сумне я скрив в свої долоні,
А вітер гне мене, як лозу до землі.
Ось я злочинець! — шепчу я у стоні;
Мій біль глибокий врів ся на чолі,
А докори жалять, як збурхані чмелі.

Ах я пролляв найкращі части крови
В багно, щоб тіло тільки пригасить,
Пролляв без винлоду і без любови!
Природо, хто посьмів твої права здусить?
«Мораль»? — Досить вже раз тих мук, досить!

Та я клянну себе — моя клятьба втихав,
А кроки твої лика' ніч глуха.
Ах як велично звід небес палає!
Чей видечу я там, прокинувшись з гріха!
Трикритний відгомін лунає: ха-ха-ха!

Я чоловік.

Як, Боже, тучою гремиш,
В руді огненний грім держиш,
Як гнів з Твоїх заблис повік;
Лякаю ся, втікаю я,
Складаю руки, —

рали ся такої спілки), а другі лишили ся на давнім становищі програмової заяви (з 25. падолиста 1890) або т. зв. «нової ери» (хоч зовсім хибно силкували ся Романчукісти в них вмовити, що они ведуть політику «нового курсу» і стали їх звати «новокурсниками»). Так розділив ся табор Русинів-народовців на Романчукістів і Барвінчуків, а навіть Марков в «Галичанин-і» в статях по зборах «Народної Ради» вразно признав, що Барвінський, Вахнянин, др. Гробельський і др. Савчак (котрі на зборах виступали в своїх промовах против консолідації і відпорної політики), репрезентують політику «нової ери» з 1890. р. і нав'ягують Романчуком. Ціль давно бажана москвофілами, щоби розбити табор народовців, була осягнена. Як в р. 1890. признавав ся Романчук перед москвофільськими соймовими послами, що то не він зробив «нову еру», а его «втягнули в послідній хвилі», так і тепер зробив він поза плечима руского клюбу ради державної «консолідацію» і розбив народовців, до чого его втягнув Б. А. Дідицький et comp. (Далі буде).

Відгуки виборчі.

Находимо ся в самім розгарі виборчого бою. Коли вже з одної сторони утихли гримкі сальви агітації з V. куриї, то на другім крилі веде ся завзята борба для здобуття IV. куриї. Попри «виборчий рух» з усіх сторін краю, заміщають днівники вже спокійніші статі з оглядом на перебіг докочаних виборів. Загальний тон польської преси є радісний. «Dziennik Polski», ствердивши, що при оновіттих виборах засадничою квестию програм польських партій була приналежність до «Кола» польского, або ні — питає ся: «І щож приніс нам день виборів? Ото, в першій мірі рішучу, недвозначну заяву краю за солідарністю віденської делегації, як підстави народної поваги і впливу в державі. Соромний погром людовців і то як раз пп. Стапінського і Вінковського, двох непримиримих противників солідарного, польского «Кола» є знаменним і радісним фактом. Але упадок трибунів людового сторонництва, прирівняний з незвичайним зростом Стояловців і побідою католицко-народного кандидата в Тарнівським (кв. Жигульського) кидає ще деяке характеристичне світло на еволюцію, яка докочує ся в народних масах. Всі ті фракції стоять на опозиційнім ґрунті, але успособлене нашого люду, хотій хвилею пішло було виключно за окликами радикального реалізма, прочувяло-б і інстинктивно звертає ся до сих, що промовляють до него в імя якихсь ідеалів, в імя духових цілій суспільности. В ширість ідеалізму Стояловського ми, очевидно, не віримо, але зі становища згаданої обсервації стверджуємо

єдино факт, що серед нашого люду проявляє ся чим раз сильніший зворот до ідеальної сторони життя, а неохота до радикальних кличів безглядного реалізму. Радикалізм взагалі вже не притягає селянських мас і се становить дальшу ціху результату оновіттих виборів. Галицький виборець має вже досить тих прізвищ, вигадок та поневірки; чим завзятійше людовці і соціялісти бороли ся сим оружем, тим успішнійше працювали для своїх противників. Отже загалом побідили сі, що не уживали лихого та зужитого оружя, а числили на розбуджену вже свідомість і політичну доспілість виборців. День виборів доказав, що ся політична свідомість в сферах виборців V. куриї зробила знатні поступи.

Przegląd стверджує насамперед, що польске Коло, як мало девять членів з V. куриї, так буде мати і висказує відтак надію, що і Брайтер вступить до польского Кола, як десятий. Вкінці про соціялістів висказує ся, що для них день виборів випав як найфатальнійше. «Бо не лише стратили безповоротно один мандат с. е. львівський, але надто узискали цифровий доказ, що їх партія в Галичині банкрутує і тратить ґрунт під ногами. Бо число голосів, які впали при оновіттих виборі на соціялістичних кандидатів, є меншою о половину від числа тих голосів, які віддано в р. 1897. на соціялістів. В Кракові при попередних виборах п. Дашинський одержав двацять кілька тисячий голосів і нераз чванив ся тим в палаті, що его вислало тудя двайцять кілька тисячий горожан. Тимчасом вчора, при цілій шаленій агітації, яку розвинули соціялісти в Кракові, перейшов п. Дашинський лише дуже слабенькою більшістю, бо одержав всего 13.153 голосів на 23.103 голосуючих. Отже в самім Кракові зменшило ся число соціялістичних голосів о десять тисячий. А у Львові віддано на п. Гудеца соціялістичних голосів всего 4903, між тим коли перед чотирма роками соціяліст Козакевич одержав звиш 12 тисячий голосів. Сі цифри є як найліпшим проявом упадку соціялістично-демократичної партії.

Вкінці Ruch katolicki обговорюючи вислід виборів, прибирає тон невдоволення і не може встеречи ся подекуди від пересадки. І так пр. згадуючи про стрийський округ, що там «дотеперішній народовий посол п. Каз. Ройовський перепав завдяки пашквілям Млітор-а меншостию 38 голосів. До абсолютної більшости бракувало 24 голоси. Побідив руский радикал п. др. Коє. За ціну сего мандату купив п. Брайтер (підпираний тут у Львові рускими радикалами) свою побіду на львівським бруку. Наші виборці повинні се добре затамити собі... Поминувши вже се, що лучене калуських виборців з львівськими є трохи натягнене, то і підмога руских радикалів для Брайтера є ілюзоричною, бо о скільки знаємо, они голосували з соціялістами, а за Брайтером агітувало кілька особистих приятелів з «Галичанина». Вкінці згаданий днів-

ник висказує ось як своє загальне вражінє з переведених виборів. Образ змальований на шарім тлі сеї широкої і найнижшої, пятої куриї може нас не энтузіязмовати, має споро тінний, але має також багато ясних красок, чистих і шляхотних постатей, які нам велють з відрадою глядіти в будучність.

Характеристика поезій

Петра Гулака-Артемовского.

(Далі).

Проф. Третяк, що з немалим артизмом начеркнув нам психологічний стан Пушкіна від ранних літ поета майже по конаць его життя, замічає удачно, що в р. 1823. пробиває ся з двох поезій Пушкіна: «Телега жизни» і «Демонъ» зневіра в его недавно оспівувані ідеали, з якої однак поет отриває ся дуже скоро¹⁾

Задержав ся сатиричний вершик Пушкіна п. з. «На воцареніє Александра І», який ради его настрою віднесемо до часів організації заговору декабристів. В нім глузує поет з царя, що якийсь час був прихильний проголошенню конституції в Росії. Пушкін пише:

Сказалъ деспотъ: «Мои сыны,
Законы будутъ вамъ даны;
Я возвращу вамъ дни златые
Благословенной старины!» —
И обновленная Россія
Надѣла съ выпущкой штаны...²⁾

Ідеалом Пушкіна є й на дальше французкий поет, Шеніє. Пушкін одушевляє ся ним і складає верш п. з. «Андрей Шенье» (1825. р.), в якім величає французского поета за се, що не піддавав ся розпуці, коли его в часі французкої революції осуджено на смерть, а висьвівав у вязниці збірку величких пісень в честь свободи. Шеніє, що має йти на лобне місце, звертає ся в поезії Пушкіна до провідника терористів Якобінів, Робеспієра, тими словами:

Пей нашу кровь, живи губя —
Ты все пигмей, пигмей ничтожный.
И часъ прійдетъ... и онъ ужъ недалекъ
Падешъ, тиранъ!...³⁾

Лучилось так, що небавом по написанню поезії «Андрей Шенье», цар Александр І умер вагло в Таганрозі. Пушкін вважав свій зворот про недалеку кінчину тирана пророцтвом для кінчини царя, вказуючи на се виразно в листі до Плетнева⁴⁾. В иньнім листі до Жуковського пише Пушкін про смерть царя: «Говорять, ты написалъ стихи на смерть Александра. Предметъ богатый! Но въ теченіє десяти лѣтъ его царствованія лира твоя молчала. Ото лучший упрекъ ему. Никто болѣе тебя не имѣеть права сказать: гласъ лиры — гласъ народа; слѣдственно, я не советѣмъ былъ виновать, подсвѣтывая ему до самого гроба⁵⁾. Нема найменшого сумніву, що з тих слів поета прибавала ся неохота до царя за се, що цар не хотів дозволити ему вернути з вигнання, а Пушкін так

¹⁾ Józef Tretjak «Ślady wpływu Mickiewicza na Puszkina». Kraków 1889 стр. 21. і дальші.

²⁾ Собрание запрещенныхъ стихотворений А. С. Пушкина. стр. 87.

³⁾ Там же. стр. 12. Проф Третяк думає, що під тираном треба розуміти иньшого провідника Якобінів, Івана, Павла Марата. (Miedziany Jeździec стр. 23.) З сею гадкою згодитись не можна. Андрія Шеніє страчено дня 25. липня 1794 року. Робеспієрови віддато голову в три дні пізнійше (28. липня.) Пушкіна слова: И часъ прійдетъ... и онъ ужъ недалекъ... падеть, тиранъ... вказують, що поет розумів тут Робеспієра Про Марата сих слів Пушкін писати не міг, бо Марата убито на рік перед смертю Шеніє (13. липня 1793. р.), а крім того сам Пушкін згадує в названій поезії про Марата, яко небіщика, убитого кинжалом «дѣви Эвмениды». Під «дѣвою Эвменидою» розумів Пушкін Шарлоту Corday, ур. в р. 1769. Она хотіла освободити свою вітчину від тероризму, тому рішилась убити Робеспієра або Марата. Вибрала послідного, бо він в своїм «Ami de peuple» заповів, що для скріплення республіки треба віддати під топір ката ще двіста тисяч голов. Она пішла до Марата саме тоді, коли він був в купелі. Під позором, що хоче донести ему про мнимий заговор в Кавні, дісталась до него і пробила его ножем в хвилі, коли він списував прізвища заговорщиків. Єї увязнено. В часі процесу виявила она незвичайну постійність характеру. Она закінчила життя на гільотині дня 17. липня 1793 р. В часі єї страчени крикнув один з послів, Адам Люкс: «Дивить ся, она більша від Брута!», за що его рівнож покарано смертю.

⁴⁾ Tretjak: «Miedziany Jeździec» стр. 30.

⁵⁾ Сочинения А. С. Пушкина стр. 1525.

Бою ся муки,
Я чоловік!

Як Ти землею затрісеш
І гори крем'яні вержеш,
А гнів Твій гук міні прорік;
Тоді дріжу, у храм біжу
І ломлю руки —
Бою ся муки,
Я чоловік!

Як вітром бурі заревеш
І филі моря підіймеш,
Мов брови морщив звіддалік;
Тоді паду, надії жду,
Здіймаю руки —
Бою ся муки,
Я чоловік!

* * *

Ой як тягне світ широкий
І мене у свій безкрай,
Серце давить біль глубокий —
Може там знайдець ся рай.

Може там розпущу крила;
Може грудь зітхне хоч там,
Де краси і світла сила;
Може там не буду сам!

Може там бодай спочину;
Може там я усміхнусь, —
Щастя, щастя на хвилину!
А відтак — у гріб вергнусь...

* * *

Я терплю горючу спрагу,
Вже не зможу йти вперед.
Впав, розтративши всю снагу,
На пісок жаркий пустині,
Що спалив крильця вірлинні,
Мій небесний лет!

Ах, в широкий світ — широкий
Рву ся даром, даром!
Біль придавлений, глубокий
Годі, годі позабути!
Доки, доки нам тут бути,
Орле мій, обом?

Чей ми вилетимо, друже,
В світ широкий за обрій!
Серце тужить, рветь ся дуже
У якусь країну другу,
Чей утопим свою тугу,
Орле любий мій!

дуже бажав утечи з Росії за границю¹⁾. Свою неохоту до царя Александра висказав також поет в двох вершах п. з. «Къ памятнику Александра I»:

Всю жизнь провелъ въ дорогѣ
И умеръ въ Таганрогѣ...²⁾

Недоволене з державного устрою в Росії завело поета між декабристів. На вість про вибух заговору, Пушкін збирає ся в дорогу до Петербурга, щоби взяти в ній участь. Заяць перебіг йому дорогу. Під впливом по часті пересуду, а ще більше під впливом розваги поет вертає домів і в сей спосіб оминає судьбу иньших декабристів, з котрих п'ятох повішено, а 120 післано в Сибір³⁾.

Тяжка кара, яку потерпіли декабристи, визвала в душі Пушкіна страшене пригнетене, великий біль, бо Пушкін вірив в царську ласку⁴⁾. Ся віра завела его. Висловом сего тяжкого болю був поміж иньшим верш Пушкіна: «Николаю I», (1826. р.), де поет пише:

Едва царемъ онъ сталъ —
И разомъ начудесилъ:

Сто двадцать человекъ тотчасъ въ Сибирь по-
Да пятерыхъ повѣсилъ⁵⁾. [слалъ,

Небавом дозволено Пушкінови вернути з заточеня до Петербурга, а сам цар обіймає цензуру над его поезіями. Оточений царскою ласкою творить Пушкін свої «Стансы», де величає Петра Великого і годить ся з судьбою декабристів, однак в р. 1837. пише верш: «Въ Сибирь, посвященный декабристамъ зіславим на Сибір. В ній звиває поет заточників, щоби в глибині сибірських копалель не упадали на душі, бо стремлене їх високих дум не піде не марне. Нехай кріплять ся надією, що прийде пора, коли

Любовь и дружество до васъ
Дойдутъ сквозь мрачные затворы,
Какъ въ ваши каторжныя норы
Доходитъ мой свободный гласъ.

Оковы тяжкія падутъ,
Темницы рухнутъ — и свобода
Васъ приметъ радостно у входа —
И братья мечъ вамъ отдадутъ⁶⁾.

(Далі буде).

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Софонія; рим кат. Аделяйди. — В понеділок: гр.-кат. Варвара, Івана Дамасцена; рим.-кат. Лазаря. — Ві в торок: гр.-кат. Сави; рим.-кат. Граціяна.

— Пригадує ся, що концерт «Львівського Бояна» відбуде ся нині (в суботу) в великій салі «Народного Дому». Початок о год. 7¹/₂ вечером.

— **Надане презенти.** Намісництво надало опорожнену руско-кат. парохію regiae collationis в Князьолуці, бохівського деканата, о. Мечисла-

¹⁾ Tretiak: «Miedziany Jeździec» стр. 29.

²⁾ Собрание запрещенныхъ стихотворений А. С. Пушкина. стр. 72

³⁾ Декабристами прозвано участників сего заговору, що вибух в декабрі 1825 р. поміж частію російських офіцерів і мав на цілі при нагоді зміни престоло в Росії, довести до перевороту в державі. Через довгий побут російських офіцерів в Німеччині і Франції підчас воєн Наполеона і трілітню облогу Франції проявляло ся між офіцерами грядиць недоволене з домашніх відносин. Переміна сих відносин була цілію декабристів. Члени заговору ділились на дві групи: північну (в Петербурзі) і полудневу (в Києві). На чолі першої стояв нещадний князь Трубецький, на чолі другої меткий полковник, Павло Пестель. Послідній обробив навіть для Росії начерк конституції, беручи на вір відносини в Швейцарії і північній Америці. Переведене такого плану могло настати доперва після паденя царської власті. В тій цілі рішено убити царя Александра в часі перегляду військ, що мав відбутися на Україні в маю 1826 р. Несподівана смерть Александра I. (1. грудня 1825 р.) зстала декабристів несприятливою. Щоби не допустити до усталеня нового царского ряду, декабристи вихиснували сю обставину, що нарід не знав нічого про резигнацію з престоло великн. Константина, тодішнього губернатора Польщі, оголошили послідного наслідником престоло, називаючи другого брата пок. царя Александра I, Миколу, узурпатором. Під позором, що боронять прав першого, заговорщики піднесли повстаня військ в Петербурзі против нового царя Миколи (14. грудня 1825 р.). Повстаня придушено. Рівночасно згнетено заговор на Україні. Поет Рилев, полковник: Пестель і Муравев Апостол найшли смерть на шибениці дня 20. липня 1826 р.

⁴⁾ Tretiak: «Miedziany Jeździec» стр. 24-5.

⁵⁾ Собрание запрещенныхъ стихотворений А. С. Пушкина стр. 99-100.

⁶⁾ Запрещенныя стихотворенія А. С. Пушкина. стр. 30 Порівнай: Tretiak: «Slady wplywu Mickiewicza na poezję Puszkina» стр. 22.

вови Авдиковичови, дотеперішному парохови в Білоголовах.

— **Про п. Вільку.** ново вибраного посла в ярославській округі, донесло «Діло» і «Галичаня», що він є Русином. — В сій справі пишуть нам, що п. Вільк є римо-католиком, і яко такій певно признає ся до польської народности. П. Вільк через кілька літ провадив агенцію «Дієстр-а» і в січні с. р. его усунуно. В теперішню пору ведуть ся против него в перемській прокуратурі доходження карні за злочин обманства на шкоду Яцка Дениса з Дубровиці і за кілька переступків обманства на шкоду «Дієстр-а».

— **3 судової салі у Львові.** Перед звичайним трибуналом рішала ся вчора справа нещасної події, яка збула ся в ночі з 26. — 27. грудня м. р. в готелі Францускім у Львові: 13-літня панночка Марія Абрамович удісила ся тоді газом. Тепер властитель готелю Людвик Шгадмілер, обжалований о проступок проти безпеки життя, станув перед судовим трибуналом. Знаючи заявили однак, що не виключає ся, що п-а Марія Абрамович могла сама в сні замкнути курок при газовім проводі і при тім міг остати ще малий отвір, через який добував ся світляний газ. На основі сего трибунал увільнив Шгадмілера від вини і кари.

— **Депутация черновецького університета** була онові у цїсаря, щоби з нагоди 25-літнього ювілею університета передати монархови пронамятну книгу історії черновецького університета. Цїсар прийняв депутацию дуже щиро і випитував єї про відносини на університеті.

— **В Києві** мають засновати академію красних штук. Єї примістять в тім самім будинку, де тепер находить ся музей старинностей.

— **Смерть з неосторожности.** Михайло Дуль і его жінка Євка з Новосілецъ, ниського повіта, пішли оноді на армарок до Рудника, лишаючи дома без надзору 3¹/₂-літнього сінка Андрія. Дитина підійшла до печі, в котрій горів огонь, одержина на ній займила ся і бідиатко так попекло ся, що того самого дня вечером померло. Недбалих родичів потягнуно до одвічальности перед судом.

— **Українська пісня на китайській межі.** Д. П. і Р. переказують в «Сѣверному Курьєрѣ» (ч. 306) свої вражіння з подорожи китайскою межею. Між иньшим тут подає ся цікавий приклад того, як українська пісня, що невідомим способом занесена була між сибірських козаків, впродилась у звичайну «салдатеку» пісню. Коли автори попрохали козаків що-небудь заспівати ті почали:

«Засвіталі козаченькі

В наход с палуночі,

Заплакала Марусьночка (sic)

Свої ясні очі.

Не плач, не плач, Марусьночка,

Ми вазьмем тебя с собою

Ми вазьмем тебя с собою —

Назовем родной сестрою,

Не светрою тебя, не родною —

Жной бравой, маладою».

Як далеко відійшла ся пісня в устах сибірських козаків від свого чудового пертвору!...

— **Арештозане.** В Кракові придержано вчора на ринку Всітїха Пухалу, якого підозрівають о атентат на гр. Старженського. Пухалу засуджено недавно за крадіж на 8 літ в'язниці і вислано враз з иньшими в'язнями на роботу при регуляції ріки в Законанім. Однак кліматичне місце в зямі не дуже сподобало ся Пухалі і він по кількох днях звідтам утік. Доперва вчора пізнала его поліція в Кракові і хотів арештувати. На се Пухала витягнув револьвер і намірив ся стрілити до комісара, але поліціянт придержав его руку. Ув'язненому закидає поліція, що він брав участь в замаху на старосту гр. Старженського, а може навіть сам его виконав.

— **3 Хойниць** доносять, що справа замордованя гімназиста Вінтера приберас новий зворот. Вінтера мали убити з зависти. Однак будь-що-будь, поки справа цілком не вяснить ся, нема причини покидати погляд, що підкладом сего убійства були ритуальні забобони.

— **Воячі марки** почтові заводять у себе Франція. Сі марки будуть різнити ся від звичайних лише потрібною краскою: синьою, білою і червоною. Воякам будуть їх роздавати даром, а цивільним особам не буде вільно їх уживати.

— **Любовниця Наполеона III.** Естера Шеноар яка була первісно прачкою, а відтак любовницею послідного монарха Франції, померла на днях на піддашу одної з каменяць при ул. де Монтрель, на парискім передмістїю. Парискі дньовики підносять давні переходи судьби гарної Естери, яка під koniecь свого життя жила з вожитства і в такій нужді, що мала замерзнути на піддашу.

— **Лябірнт Міноса.** П. Артур Еванс відкрив на острові Креті величезну палату, яка своїм стилем пригадує славний лябірнт, зв'язний з історією. Палата складає ся з величезного числа кімнат і коридорів. В одній з кімнат находить ся в середині престол з алябастру, в иньшій мармор-

ний басен, а в дальшій велика порфірова лямпна на підставі різьбленій в формі льотосу. На коридорах видніють на стїнах гарні мальовила природної величини; одно з них представляє молодця з грецькими рисами лиця, а иньше півбика а пів-чоловіка. Пан Еванс є певний, що ся палата є тим славним лябірнтом, що єї будовав Дедалъ на приказ Міноса.

— **Зафантоване місто.** Місто Дессав, в княжестві Ангальт, програто процес в цивільнім суді і мало заплатити противній стороні 88 марок. Хотяй місто внесло протест, віритель перевів екзекуцію і зафантував магістрацку софу.

— **Збори анархістів** відбули ся недавно в Новім Йорку в ночі при участі яких 600 осіб. Анархістка Ема Гекдам зарівнала присутних, щоби пішли за приміром Брешіого, якого порівнувала з римским Брутом. Зібрані зробили складку для вдови по Брешім.

— **Місто божевільних.** Місто Гіль в Бельгії має 13.000 душ населеня, а між ними є 1.500 божевільних. Сі нещасливі істоти поділено на дві категорії: на таких, що можуть бути безпечними для людей і других, що можуть жити разом зі здоровими. Для перших построчно велике заведенє, окружене муром. Там побудувано сімків, в яких божевільні живуть під доглядом сторожів. Друга категорія божевільних мешкає при родинах. Мешканці міста мають з них добрий дохід, тому обходять ся з ними дуже щиро. Діти провадять божевільних на прохід і опікують ся ними. В родиннім кружку такій божевільний сїдає на першій місци, а цілі родина віддає ему приналежну і відповідну честь до его гідности, яку божевільний собі признає. Одні з них уважають себе за цїсарів, иньші за королів, иньші знова за мільонерів, є і такі, що уважають себе за зерно перцю, софу, годинник і т. п. Один приміром з божевільних, що уважав себе за зерно перцю, прибіг раз до свого господаря та просив его о оборону перед птахами, що хотять его зїсти. Господар приборкав перестрашеного божевільного і виправив его знова на прохід.

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних** оповіщує:

Галицко-угорский рух спільний. З днем 1. грудня 1900 вийшла в жите нова тарифа (часть II. зшитка I.), містяча в собі ціни єдиничні до галицко-угорских стаций граничних для безпосередного руху товарного поміж стациями австрійських і угорских залїзниць державних.

Австро-угорско-російський звязок залїзничий. (Тарифа товарова часть III.) — З днем 1. грудня 1900 входить в жите додаток II.

— **Дрібні вїсти** Якийсь Шимановский, брат гр. Лосьової зпід Калуша, підробив два векселі по 6.000 корон, взяв на нех гроші в станиславських банках і пропав. — Атенське правительство постарало ся, щоби в Атенах відбував ся що два роки міжнародний конгрес археологів.

Посмертна оповістка.

Николай Багринович, диєтар при ц. к. суді повітовім в Залїзцях, упокоїв ся в 37. році життя. В. е. н.!

Стефан Жевко, ученик VI. класи рускої гімназії в Черемшцях, упокоїв ся в Смілянцях в домі своїх родичів. В. е. н.!

Телеграми.

Чернівці, 15. грудня. При вчерашнім доповняючим виборі до сойму з курії сільських громад округа Станівців вибрано руского кандидата п. Тодора Левицкого 73 голосами на 75 голосуючих.

Відень, 15. грудня. Долішно - австрійський сойм ухвалив піврічну бюджетову провізорію. Слїдуюче засіданє ві второк.

Будапешт, 15. грудня. Угорский сойм прийняв вчора провізорію військового закона, відкинувши попередно внесенє о урядженє самостійної угорскої армії.

Прага, 15. грудня. Краввий виділ ухвалив чотиромісячну провізорію, після якої красві податки будуть побирати ся в дотеперішній височині.

Будапешт, 15. грудня. Жаданє одної часті молодіжи, щоби в авлі та в саялах поміщено хрест, сенат університета, на осібній нараді, відкинув п'ятьма голосами проти трех.

Пекін, 15. грудня. Лігунгчан і ки. Чинг повідомили послів, що вже одержали документи, уповномочняючі їх до переговорів в імені Китаю.

Лондон, 15. грудня. Коло 8.000 кінних вояків відправить ся звідси до полудневої Африки. З Мальти має також відплисти тудя коло 400 людей.

Лавренцо Маркес, 15. грудня. Ситуация в Коматіпорт є поважною. Боєри в силі 1.500 лю-

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Прїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

дий находять ся в околиці і правдоподібно нападуть на місто. Англійська кіннота вирушила до Сабель. Всі відділи війск стоять в поготовлю.

Льондон, 15. грудня. Лорд Кітшенер телеграфує з Преторїї: 2500 Боєрів під проводом Делірея і Баєра заатакувало вчера над раном на горі Магалісберг англійське військо, яким провдив генерал Каєман. Англійці пофнули ся до Гекпорт по завзятій борбі зі стратою 5 офіцирів; про дальші страти нема вістий.

Льондон, 15. грудня. Лорд Кітшенер доносить з Преторїї: Боєри заатакували д. 15. с. м. місцевости Ліхтенбері, Бетлгем, Вреде, Вріганд, — однак без успіха. Генерал Боєрів Лемер упав в бою.

Colosseum.

1. Charles, Beata і Litte Hermanie зі своєю трансформаційною жонглерською сценою: Поранок в кухні. 2. Кльови Kied екс. червоноговорець з загадочними ляльками. 3. Hermaras Aquilegas, іспанські танцерки. 4. Freres Duwils гімнастики на пяти реках. 5. Ella Myva віртуозка на пістоні та ексцентр. субретка. 6. Fried & Kick комічний ексцентричний акт. 7. Alaski тресовані морські льви, фоки і море (морський кінь Wallross). Сензація!!! 8. Чудові тирольські діти вокальний тердет. 9. The 3 Froowards музикальна кузня. Що дня велике представле. В неділю і свята два представле. Білети вчасніше можна замовляти в конторі Пльсна. Початок о 8. год. вечером.

поїзд		до Львова		поїзд		зі Львова	
носп.	особ.			носп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1:53	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк	6:43	" " " " дв. Підзамче				
7:45	з Янова	6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
8:00	" " " " на дв. головний	2:55	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)				
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:00	до Янова				
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42	" " " " дв. гол.				
11:45	з Ябослава і Любачова	2:55	до Чернівців, Станиславова				
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова				
12:55	з Янова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята				
1:15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята				
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Янова шоденно від 13. мая до 16. вер.				
2:35	" " " " на дв. голов.	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.				
5:45	з Кракова	3:30	до Рішева, Хирова, Любачова				
5:45	з Чернівців, Іцкан						
6:00	з Сокала, Белзця і Любачова						
Ніч				Ніч			
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до Станиславова				
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 5. а від 16. вер. до 30. марта 1901 шоденно				
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)				
9:23	з Янова шоденно від 1. мая до 15. вер.	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
8:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя дворець головний				
9:31	" " " " " " " "	7:33	" " " " дворець Підзамче				
12:20	з Чернівців, Бухарешту, Гусятина, Потутор	7:25	до Сокала і Рави рускої				
10:00	з Лавочного (Пешту) Хирова	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)				
10:15	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
10:12	" " " " " " " "	2:51	до Чернівців і Іцкан				
10:30	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.	10:50	до Кракова, Відня, Варшави				
12:05	з Підволочиск на дворець Підзамче	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. " "				
3:12	" " " " " " " "	11:25	" " " " дв. Підз.				
3:35	" " " " " " " "	4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора				
		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.				

ЗАМІТКА: Гожа нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Країнських ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припорученє Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в сїгах і будинках прстив шкід огневих.

Стан фіндів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 " "	
" сі еспьяльна	1.684 " 80 "	
Фонд основний	72.000 " "	
" емериталлгий	18.166 " 60 "	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услвія обезпечень користи, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплачені шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красвий і Каси ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услвія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвьїти»).

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просвьїти»).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до силати в ратах на 3 до 10 літ. Свьязеники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна черєз «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опрочентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформацій уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведєне ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколяша). Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклї, дереві, блясі та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металїв, таблиці пагробні і назви улиць, числа на домп.

ґравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанди, відзнаки, букви, моноґрами, герби і ґузики до упряжи та ліберїї. Марки печаткові, бляки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабловї. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Всілякі КУПОНИ
Вильсовані
цїнні папері
виглячує без потріченя провізїї або копїтїв
Контора вимїни
п. к. упр. гад. ант.
БАНКУ
Гіпотечного.